

Hoofdredacteur ESB
a.jolink@sdu.nl

Uniformiteit

Hogescholen heten sinds dit jaar *University of Applied Sciences*, zo heeft minister Plasterk onlangs laten weten aan de hbo-raad. Hiermee komt de minister tegemoet aan de wens van de hogescholen om erkenning van hun ambities en tevens aan de ongewenste vragen van buitenlandse belangstellenden die geen raad weten met het verschijnsel hogeschool. Ook Europees neemt de term *University of Applied Sciences* een vlucht, zodat Nederland in de *slipstream* van de voortschrijdende inzichten nu kan wedijveren met *Universities of Applied Sciences* in het buitenland. In Nederland weten we ons nu gesteerd door de gedachte dat het aantal universiteiten is verveelvoudigd en dat de Lissabon-doelstellingen voor de kenniseconomie binnen handbereik zijn. Voor zover nodig, schikken de hogescholen zich in hun lot en Fontys *University of Applied Sciences* nodigt de aanstaande student al op hun website uit de “*university experience*” in Eindhoven te beleven.

Voor andere *universities* in Nederland, zoals de Spinoza University, of net over de grens met België, de universiteit van Brasschaat-Eindhoven, gloort nieuwe hoop op een glorierijke toekomst nu de benaming van de instellingen geen struikelblok meer kan zijn. Andere hogescholen, zoals Europort Business School of Business School Notenboom, zullen zich spoedig voegen, of hebben dit al gedaan, in de rangen van *universities of applied science* van formaat. Het is overigens nog maar de vraag of minister Plasterk de transparantie van de hogeronderwijsmarkt door dit besluit heeft gediend, of dat er eerder een schijn-transparantie is ontstaan die de verschillen hinderlijk in de weg zit.

Uit de ervaring van de afgelopen negenhonderd jaar met de *universitas magistrorum et scholarium* is duidelijk geworden dat deze gemeenschap van onderwijzers en academici hechten aan de zelfreinigende werking van elkaar de maat nemen. In de ogen van de leden van deze gemeenschap speelt

de markt, laat staan de transparantie van de markt, een ondergeschikte rol bij de al aanwezige pikorde voor onderwijskwaliteit en onderzoeksprestaties. Het kunstmatig upgraden van andersoortige actoren en producten werkt verstorend in een situatie waar informatieasymmetrie tussen verstrekker en afnemer van onderwijs tot kernbegrip is verheven en niet zal veranderen door universities of applied sciences te introduceren. Een voorbeeld moge dit verduidelijken. Neem de Spinoza University in Amsterdam. Deze university biedt een MBA met een specialisatie binnen een van de onderdelen van de bedrijfskunde, en daarnaast een masteropleiding op het gebied van coaching, ook wel begeleidingskunde genoemd. De lijst van medewerkers/faculty laat zien dat zes van de zestien namen zich tooien met de titel professor en, inderdaad, niet noodzakelijk hoogleraar zijn. Daarnaast laat de lijst van professoren zien dat allen een doctorstitel hebben behaald aan de Newport University of aan de Pacific Western University, twee postbusinstelling à la LOI waarvan de eerste met een studiecentrum in Antwerpen. De Spinoza University wordt geleid door professor Mahadew, die overigens ook verbonden is aan de Europort Business School en aan de Business School Notenboom als respectievelijk dean MBA en dean van de business school. Het merkwaardige van de Spinoza University, althans voor een buitenstaander, is de locatie: Johannes Vermeerstraat 19 te Amsterdam. Op hetzelfde adres zit ook de Vrije Gemeente, een centrum voor vrije religie en levensbeschouwing. Een van de professoren van de Spinoza University is tevens docent pastorale omgangskunde aan dit centrum, en zoals blijkt, is tien jaar voorzitter geweest van de Vrije Gemeente. Naast de religieuze associatie heeft de university ook een zakelijke relatie met een adviesgroep, waar ook hier de directeur van de universiteit als senior adviseur optreedt. De website van de university is niet geheel bijgewerkt maar duidelijk is dat de accreditatie van het onderwijsprogramma door de NVAO nog even op zich laat wachten.

In het gehele spectrum van hoger onderwijs, zit een zodanige diversiteit dat de term universiteit misplaatst is. De poging om de transparantie van de markt te verhogen gaat mis doordat met cosmetische naamsaanpassingen de transparantie niet wordt verhoogd, en dat meer inzicht in de kwaliteit van het programma en reilen en zeilen van de organisatie gewenst is. Als de student-consument niet in staat is om het onderscheid te maken tussen universiteiten dan lijkt het zinvol om de informatieasymmetrie te doorbreken met herkenbare benamingen en symbolen. Het gaat er hierbij niet om dat een hogeschool geen universiteit mag heten (maar waarom eigenlijk wel?) maar dat niet de schijn moet worden gewekt dat er gelijkwaardigheid is waar die niet is.